

Stajerc" izhaja vsaki teden, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krome, za Ogrsko K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računa naročnina z ozirom na visokost poštnice. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 8 v.

Redništvo in upravnštvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Stajerc

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 250 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 42.

V Ptuju v nedeljo dne 17. oktobra 1915.

XVI. letnik.

Svetovna vojska

Belgrad padel! — Nemci zavzeli Semendrijo. — Naše in nemške čete v zmagovitem prodiranju v Srbijo. — Bolgarija pričela vojno proti Srbom. — Na vzhodu in zapadu položaj nespremenjen. — Italijanski napadi kakor vedno odbiti.

Belgrad zopet naš!

Veliki obračun s Srbijo se je pričel. V zadnji številki že smo zamogli poročati, da so avstro-ogrške in nemške čete prekoračile Drino, Donavo in Savo. Zdaj pa že prihaja poročilo, da je prestolica srbskih kraljev, Belgrad, v roki zmagovitih zavezniških armad. Vrhovno poveljstvo zavezniških armad na Balkanu leži v roki nemškega feldmaršala Mackensena, zmagovalec v bliskovitem napadu pri Gorlici, ki je razbil napadalne čete skozi vso Galicijo in Poljsko. Vojna na strani stoji c. in k. general Köveß, zmagovalec nad mogočno rusko trdnjavo Iwanowitz, zmagovalec trdne Narew črte. Vsi trije napadejo k najboljšim vojskovodjem te velikanske svetovne borbe in opravičujejo najboljše nade.

Decembra meseca lanskega leta je Belgrad prvič padel. Ali že čez par dni so neprijetne zamere prisilile naše čete, da so zopet zapustile mesto in šle nazaj za lastno mejo. Žalostne obzreje je bilo takrat videti; Srbi pa so že imeli predzne nade, da bodo vsilili v srce monarhije. Kako se je vse spremenilo! Na gradu srbskih kraljev vihrajo avstro-ogrške in nemške zastave, — in nikdar več ne bode Belgrad pod srbskim žezlom!

Avstrijsko uradno poročilo o zavzetju Belgrada se glasi tako le: „K. B. Dunaj, 9. oktobra. Avstro-ogrške čete armade generala infanterije pl. Köveß vsilile so včeraj v severni del Belgrada in vzele v naskoku utrdbo mesta, citadelo. Danes zjutraj napravile so z nemške sile od zapada pot v konak. Na gradu srbskih kraljev vihrajo zastave Avstro-Ogrske in Nemčije. Prvi navzgor in navzdol reke od Belgrada naprej se ni mogel obrežje stražujoči sovražnik

zaveznikom nikjer vstaviti. V srbski Posavini in v Mačvi bil je od avstro-ogrskih bojnih sil nazaj vržen.“

Prvo nemško uradno poročilo o zavzetju Belgrada pa se glasi tako le: „Dve armadi ene pod generalfeldmaršalom Mackensen nanovo ustanovljene armadne skupine sta s svojimi glavnimi deli Savo in Donavo prekoračili. Ko so se nemške čete armade c. in k. generala pl. Köveßa „ciganskega otoka“ in visocin južno-zapadno Belgrada polastile, posrečilo se je armadi, dobiti v roko zaveznikov tudi večji del mesta Belgrada. Avstro-ogrške čete naskočile so citadelo in severni del Belgrada, nemške pa novi konak. Čete so v nadaljnem prodiranju skozi južni del mesta. Armada generala pl. Gallwitza izsilila je prehod čez Donavo na mnogih točkah ob cesti spodaj Semendrije in sili sovražnika povsod pred seboj proti jugu.“

Nedeljsko nemško poročilo pravi: „Mesto Belgrad in na južnem vzhodu ležeče visočine so po boju v naši lasti. Tudi bolj vzhodno bil je sovražnik, kjerkoli se je vstavil, vržen. Naše čete so v nadaljnem napredovanju.“

Srbski kači je torej glava zdrobljena...

Velike izgube Srbov.

Bolgarski listi poročajo, da so imeli Srbi v zadnjih bojih velikanske izgube. Njih lahke baterije bile so od napadalcev popolnoma sestreljene. Pa tudi infanterija je imela neverjetne izgube. Na iz raznih bojev znanem „ciganskem otoku“ so zopet 600 srbskih mrličev pokopali. Po belgrajskih ulicah ležijo mnogoštevilni mrtvi srbski vojaki. Bolnišnice so prenapolnjene z ranjenci iz bojev zadnjih dni. Prevzeli so jih

sanitetni oddelki avstro-ogrskih čet. Avstrijci skrbijo tudi za srbske ranjence.

Boj za Belgrad.

„Neue Freie Presse“ poroča z dne 9. oktobra:

Zavezniška ofenziva proti Srbiji pokazala je že prvi pomembni, daleč vidni uspeh. Belgrad je zavzet. In obenem postaja vstopna fronta v Srbiji širša in širša. Vsem naporom Srbov, v katerih vrstah se glasom angleških poročil tudi angleška artiljerija bori, vkljub temu, se je forciranje rek povsod po načrtu izvršilo. Sovražnik skušal je z vsemi močmi naravno obrambeno črto držati. Ali vkljub grozovitemu ognju, s katerim se je streljalo na kolone, katere so pričele reko prevoziti, posrečilo se je vendar, doseči srbsko zemljo in zlomiti odpor pozicij ob bregu. Jako težaven je bil boj za Belgrad. Tukaj so porabili Srbi velike moči za odpor. Vkljub temu se je posrečilo četam, ki so bile v najljutejšem ognju narovo napravljene utrdbe čez Savo vržene, v severni del mesta vsiliti in se tam držati, dokler niso prišla ojačenja. Bile so besno napadene in na cestah severnega dela Belgrada divjalje dva dni in noči trajajoči grozoviti bližinski boj Srbi pa so bili vedno bolj nazaj potisnjeni, dokler niso morali konečno mesto popolnoma zapustiti. Zavezniki so zavzeli mesto takoj v last in na citadeli so zafrfotale avstro-ogrške ter nemške zastave.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K. B. Dunaj, 9. oktobra. Uradno se danes razglša:

Rusko bojišče. Sovražnik nadaljeval je včeraj brezuspešno svoje napade proti naši galiki in wolhynski fronti z močnimi silami. V vzhodni Galiciji vodil je svoje napadalne čete proti našim postojankam južno od Tluste in pri Burkanowu; bil je povsod zavrnjen. Vzhodno od Buczacza prepodil je naš artiljerijski

ogenj neki kovaški regiment v beg. Tudi pri Kremienici ponovili so Rusi svoje napade z istim uspehom kakor doslej. Ruski inf. regiment št. 140 bil je tam razpršen. Pri uspešni branitvi napram ruskim sunkom v wolhynskem trdnjaskem okrožju odlikoval se je naš inf. regiment št. 99, ki je krepko vzdržal v močno razstreljenih svojih jarkih. Severno od Kolki prodirajoče avstro-ogrske in nemške bojne sile vrgle so sovražnika zopet čez Styr nazaj. Včeraj poročano število vjetih se je zvišalo na 6000.

Rusko bojišče. Včeraj dopoldne ponovili so Italijani s porabo svežih čet še dvakrat napad na naše postojanke na visoki planoti Vielgereuth (Folgaria). Ko so bili ti napadi pod težkimi izgubami zlomljeni, se sovražniku ni več posrečilo, da bi spravil večje sile naprej. Posamezne kompanije, ki so še naprej šle, bile so brez težave zavrnjene. Na visoki planoti od Lafranna (Lavaronne) stal je oddelek od Vezzene popoldne pod ljutim topovskim ognjem. Tudi v prostoru od Flitscha pričena se sovražna artiljerija zopet gibati. V doberdobskem oddelku med Sv. Martinom in Polazzo bili so približevalni poskusi italijanskih mož z ročnimi granatami lahko zavrnjeni.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 9. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Armada Hindenburga. Pred Düna burg-Garbutowski bila je sovražna postojanka na obeh straneh mesta v širokosti 4 kilometrov v naskoku zavzeta. Vjeli smo 5 oficirjev in 1356 mož ter zaplenili 2 strojni puški. V nekem boju pri Nefedy vjeli smo 139 Rusov.

Armada princa Leopolda bavarskega. Severno od Koreliči ter pri Labusy in Saluszje smo ruske napade lahko zavrnili.

Armada Linsingen. Južno-zapadno od Pinska smo vzeli v naskoku kraje Komocny in Prikladniki. Pri Wolka-Berezniaonska ter južno-zapadno od Kušocka-Wola se vršijo kavaljerijski boji. Severno in severno-zapadno od Czartoryska bil je sovražnik za Styr nazaj vržen. Njegovi napadi severno železnice Kowel-Rowno so se izjalovili.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 10. oktobra. Uradno se razglša:

Rusko bojišče. Rusi tudi včeraj svojih prejkostej brezuspešnih napadov niso opustili. V vzhodni Galiciji, kjer so pri sunkih v zadnjih dneh posamezni oddelki ruskih čet polovico svojega stanja izgubili, bila je Strypa-fronta napadena. Nazaj vrženi sovražnik zapustil je bojišče deloma v nerednem begu. V Wolhyniji naštel je ena naših divizij po zavrnjenem napadu 500 ruskih mrličev pred našimi obrambami. Včeraj

poročano število vjetih naraslo je zopet za 1000 mož. Poskus sovražnika, pridobiti severno od Czartoryska zopet zapadni breg Styra, bil je z ognjem preprečen.

Italijansko bojišče. Položaj je na celi fronti nespremenjen. Napadi manjših oddelkov so se klaverno izjalovili. Izgube Italijanov pri Vielgereuthu znašale so v zadnjih dneh okoli 2000 mož.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 10. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Armada Hindenburga. Rusi poskusili so pri Garbutowski jim odvzete postojanke zopet nazaj dobiti; prišlo je do ljutih bližinskih bojev, ki so s tem končali, da smo sovražnika nazaj vrgli. Severno železnice Düna burg-Kremienice smo sovražne postojanke v okroglo 8 kilometrov širokosti zavzeli. 6 oficirjev in 750 mož vjetih je padlo v naše roke; zaplenili smo 5 strojnih pušk.

Armada Linsingen. Južno-zapadno od Pinska vzeli smo v naskoku vas Sinczy. Kavaljerijski boji pri Kušocka-Wolter v pokrajini od Zezieryc trajajo naprej. Na fronti med Rafalowka in železnico Kowel-Kowno smo večkratne sunke sovražnika zavrnili in 383 Rusov vjeli.

Armada generala Bothmer odbila je močne ruske napade severno-zapadno od Tarnopola.

Vrhovno armadno vodstvo.

Avstrijsko uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Dunaj, 11. oktobra. Uradno se danes razglša:

Rusko bojišče. Rusko napadanje je včeraj na vsej naši severno vzhodni fronti

bistveno ponehalo. Sovražnik napravil je le proti našim linijam ob Strypi nekaj sunkov, ki so zanj, kakor v prejšnih dneh, s polnim neuspehom končali. V prostoru med Zaleznicu in spodnjim Styrom bil je sovražnik proti severnem vzhodu nazaj vržen.

Italijansko bojišče. Na južno-zapadni fronti se včeraj istotako niso vršili nobeni večji boji. Napad Italijanov na Mrzli vrh bil je že z našim artiljerijskim ognjem zavrnjen.

Južno-vzhodno bojišče. V Mačvi in pri Obrenovacu nobenih posebnih dogodkov. Preko Belgrada napredujoče avstro-ogrske in nemške bojne sile vrgle so Srbe iz njih južno-zapadno mesta ležečih utrd; pri temu so naše čete „Zeleni hrib“ in Veliki Vračar v naskoku vzele. V prostoru od Semendrije in Požarevaca pridobile so divizije naših zaveznikov zopet znatno na prostoru.

Pri zavzetju Belgrada padlo je v roke c. in k. čet 9 parniških topov, 26 cepipoljskih topov, 1 metalec luči, mnogo streliva in drugega vojnega materijala. Vjeli smo 10 srbskih oficirjev in čez 600 mož. Krvave izgube sovražnika so bile jako velike. Donavska flotilja dvignila je nekaj rečnih in ruskih pomorskih min.

Namestnik generalštabnega šefa:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Berlin, 11. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Naši bojni letalci uničili so včeraj 4 sovražne letalne stroje.

Armada Hindenburga. Pred Düna burgom in severno-vzhodno od Widsy

Bolgarsko vojaštvo.

Z ozirom na mobilizacijo in nastop bolgarske vojske, prinašamo sliko bolgarskih vojakov, ki predstavljajo: 1. kavaljerista (poletna uniforma); 2. generalštabnega oficirja; 3. in 4. infanteriste; 5. generala; 6. kavaljerijskega oficirja; 7. kavaljerista (zimaska uniforma); 8. artiljerista.

Bojne pesni.

XIII.

Belgrad.

Rudeča kri
v potokih vlila v Savo se,
gnojila zemljo srbsko je,
rudeča kri
da b' gnala mlinske kamne tri.

Nazaj beži
morilcev serajevskih roj —
Zdaj pride maščevanja boj!
Tekla bo kri
da b' gnala mlinske kamne tri.

Srce kipi
v sovraštvu strastnem vroče zdaj, —

Belgrada, Srb, ne bo nazaj!
Krstila kri
je grad za mlinske kamne tri.

XIV.

Peterček v Belgradu sedel
je na stolčku tam strohnelem,
rdeče, plave, bele rože
pletel je na vencu,
na vencu ovenelem.

Peterček kanone slišal
je za svojimi zidovi,
in ministrom so postali
vedno daljši, žalostnejši,
žalostnejši njih nosovi.

Peterček je zbežal v Niš,
hlačice so se mu tresle,

in revolverček je zgubil,
ženske pa so kahlico,
kahlico mu nesle . . .

Peterček, zastavi krono,
preblečel se v civil,
in popihaj jo z drobižem
tja v tujino, kajti Peter,
Peter kralj — je bil . . .

XV.

Avstrija, dvigaj glavo ponosno,
Ej, ne prestraši temni nas vrag
I ne premaga peklenska nas sila,
Orel avstrijski, poleti nam v zrak,
Ura je zmago nam določila!

Bolgari so nas na fronti pri Knjaževacu napadli.

(S tem je pričela vojna med Bolgarsko in Srbijo.)

Zakaj je Bolgarska stopila na našo stran.

Bolgarska vlada izdala je na občine spomenico, v kateri pravi m. dr.: Naš največji sovražnik je Srbija. Osrednja sile pa so nam velike obljube glede pokrajin na troške Srbije za našo aktivno vojaško pomoč obljubile. Te obljube odgovarjajo naši želji, imeti ob Donavi skupno mejo z Avstro-Ogrsko. Sedanja vojna je dokazala, kako neobhodno potrebno je, da imamo neposredno zvezo z Ogrsko ker smo potem neodvisni od blazne postale Srbije. Vprašanje pa ima tudi še drugo stran. Mi sploh ne verujemo na nobene obljube četverozveze, ki je vzela Italijo kot zaveznika, katera je na tako zahrbtni način svojo častno besedo z nogami poteptala in 33 letno pogodbo prelomila. Velika Srbija je za Avstro-Ogrsko in za mir Nemčije nevarna. Razruševalec svetovnega miru mora ali iz površja izginiti, ali pa se mora prisiliti, živeti pod razmerami, v katerih mu ne bode mogoče svet trojem v požar spraviti. Končno pa moramo (Bolgari) držati k skupini sil, ki bode v tej vojni zmagala. Iz razvitka operacij na bojiščih, ravno tako na fronti prot Francoski in Belgiji, kakor proti Italiji, Srbiji in Rusiji, se izpoznava vsaka dan jasneje, da bodeta Avstro-Ogrska in Nemčija z mogočimi dosegle.

Nemški podmorski čolni v Srednjem morju.

Nemški podmorski čolni so v zadnjem času z izrednim uspehom v Srednjem morju operirali. Od sredine septembra sem potopili so večje število velikih parnikov, med njimi nekaj parnikov za prevažanje vojaštva. Pred kratkim šele je bil potopljen parnik „Arabia“ (8000 ton) z angleškimi vojaki na krovu. Nadalje so bili torpedirani: parnik „Ramasan“ dne 18. septembra s 500 moč indijskih vojakov na krovu; „Patagonia“, 3000 ton, dne 15. septembra; „Linkmoor“, 4000 ton, dne 20. septembra; „Cyrene“, 3000 ton, dne 8. oktobra; nadalje francoski parniki „Indian“ (800 ton), „L'Aude“ (3000 ton), „Ville de Mostaganem“ (2650 ton), „Provinzia“ (3000 ton) in „Ravitailleur“, poleg tega še več manjših parnikov. Vsi poskusi, da bi se uspehe nemških podmorskih čolnov v Srednjem morju preprečilo, so se doslej izjalovili.

Skrb Angležev za Egipt in Indijo.

K. B. London, 10. oktobra. Unionistični poslanec C. mery govoril je v klubu o balkanskem položaju in je dejal, da je bil angleški položaj pri Dardanelah že dovolj težak. Edini dobiček je bilo pomanjkanje streliva pri Turkih. Ako vstvarijo Nemci zvezo s Turčijo, stali bi nasproti novemu položaju, v katerem bodejo imeli Turki neomejene množine streliva in poleg tega puške in druge predmete za čete, katere doslej ne morejo oborožiti. Turki bi potem čete v Makedonijo poslali in bi ojačili one čete, ki napadajo Egipt. Turki bi zamogli potem začetkom prihodnjega leta za 750.000 moč več vojaštva postaviti. To bi bilo za Anglijo resneje, nego za njene zaveznike. Egipt in Indija stala bi odprta nemškemu agentom, nemškemu kanonom in turškim četam. Nemčija pa bi dobivala surovine iz Azije. Napredovanje centralnih sil v Rusiji in angleški neuspehi pri Dardanelah imeli so veliki vpliv na Bolgarijo, ki bi se bila morda drugače odločila, ako bi bil zamogel angleški poslanik reči, da zamore Anglija za dva milijona vojakov več postaviti.

(Pametni Angleži čutijo torej že, da jih bode krvava vojna, katero so angleški ministri v svoji nezaslihsni brezvestnosti zakrivali, kmalu za goltanec prijela, — in strah jih je zdaj pred sovražnikom, na katerega strani stoji pravica. Op. uredn.)

Angleški parnik s 1900 vojaki potopljen.

K. B. Atene, 9. oktobra. Angleški parnik za prevažanje vojaštva „Samhlin Haver“ bil je 100 morskih milj od Malte od nekega nemškega podmorskega čolna torpediran in potopljen. Imel je 2000 algijskih strelcev na krovu. Angleški torpedni čolni zamogli so samo 90 mož rešiti, ostalih 1900 mož pa je utonilo.

NESTLE-JEVA
MOKA ZA OTROKE

najboljša hrana za dojenčke, otroke, rekonvalescente po želoččnih in črevesnih boleznih se vedno dobi.

Poskusna doza in podučna zdravniška brošura o oskrbi otrok zastoj po Nestle's Kindermehl-Gesellschaft, Dunaj I., Biberstrasse 49 a. 365/1

Pisma iz bojnega polja.

(Izvirni dopisi).

Dragi „Štajerc“. Pozdrave iz južnega Tirola! Veseli me, da sem še zdrav. Bil sem v Galiciji in me je bolezen zadela, da sem moral iti v bolnišnico. Ko sem pa malo ozdravil, sem prišel zopet v Celje na našo štajersko zemljo. Tam sem bil prideljen od našega domačega polka k tirolskim lovcom. Istotako več mojih tovarišev. Meseca junija smo se odpeljali iz Celja skozi Koroško v Tirol. Pridemo na veliki hrib in odložimo naše puške, ko je že začel Italijan z granatami razbijati, kakor s polento. Tudi 18. avgusta je močno blaval z granatami. Ali kaj je to štajerskim fantom, ki stojimo kakor železo! Ko pa je prišla polentarja in infanterija dne 26. septembra, smo hitro skočili v strelske jarke in smo jim dali nekaj našega divjega svinca pokusiti. Bilo je tako hudo, da so hitro pete pokazali. Dokler slovenski in tirolski regiment stoji, Italijan Tirola ne dobi! Pozdravljamo vse rojake in „Štajerca“! Fantje od 87. regimenta: Franc Krainz iz Galjsaka pri Sv. Jurju, Janez Kavčič iz Ivajšovca, Johan Bolok iz Radgone, Rupert Galin, Johan Turk iz Illova, Vavpotič.

Dragi „Štajerc!“ Že davno sem se namenil, da Ti pošljem kako novico iz bojnega polja, pa mi skoraj ni dopuščal čas. Zdaj Ti pa pišem, kako smo tega prokletega polentarja enkrat vrgli nazaj.

Bilo je eno lepo jutro, na vse zgodaj je ta hudimani kaclmohar začel streljati in mi smo se mu smejali, ker je streljal enkrat previsoko, drugič pa nizko; škode nam ni nič napravil.

Zdaj smo se pa mi že naveličali takih smo mu pa začeli odgovarjati. Ko smo naredili par strelcov, smo že videli, kako so se polentarji valjali po planini navzdol.

Tako se že pozna, da se jim mudi za pet ker jih rado zebe.

Tako mi slovenski fantje in možje upamo da bomo tega kaclmoharja spravili spat, ker s mu naše gešic fleiškonzerve prevroče.

Zdaj pa vzemem od polentarjev slovo in Te, ljubi „Štajerc“ prosim, daj objaviti to listu in te prosim, pošlji nam en list, ker bi na zelo veselilo, da dobimo kak domači list.

To poročilo Ti pošiljata Tvoja prijatelja Johan Ornik, predmojster Jos. Lacko, k. k. Gebirgs Artillerie-Regmt., Kan.-Batterie Feldpost 53.

Izpred sodišča.

Velezidajalci.

Bihač. Pred tukajšnje vojno sodnijo vršila se je sodna obravnava zaradi velezidaje pri 44 dijakom in profesorjem gimnazije in trgovske šole v Tuzli v Bosni. Obsojeni so bili Todor Ilič na smrt uavešalih, ostali pa na težko ječo. Največji zapor znaša 16 let najmanjši pa 11 mesecev. Samo en študent je oproščen. Nadalje je obsojen profesor Adam Biše na 11 mesecev, ravnatelj trgovske šole Peter Miletič in gimnazijski profesor Veljko Vujafinovič vsak na 10 mesecev težke ječe.

Navijanje cen.

Ptuj, 9. oktobra. Pred tukajšnje okrajno sodnijo bila je okoliška posestnica Cecilija Kovarčič zaradi navijanja cen pri paradiznikih na 30 kron globe obsojena. — Posestnik Blaž Pišak iz Lancevasi pri Ptujju prinesel je na sejem svinjo. Zahteval je za eno kilo žive teže 4 krone. Pozneje je prodal svinjo po 3 K 40 za kilo žive teže. Pred sodnijo je dejal, da je „Slov. Gospodarju“ čital, da sme vsako ceno zahtevati; tudi je baje fajmošter prižnice razglasil, da se sme vsako ceno zahtevati. Ta zagovor obtožnica seveda ni nič pomagala. Obsojen je bil na 5 dni zapore na 30 kron denarne globe — Ptajška firma C. Schwab bila je zaradi navijanja cen na jesihu in žveplu na 800 kron denarne globe obsojena. Zaradi prekoračenja cene na kruhu bila je ta firma že preje od mestnega urada na 5 kron globe obsojena.

Obsojeni vojaški liferanti.

Budimpešta, 10. oktobra. Tovarnar kruha Evgen Kupfer v Debreczinu napravil je vojaškim erarjem pogodbo za dobavo kruha po

Angleško-francoska pomoč Srbiji.

Brez ozira na grško nevtiralnost sklenili so naši angleško-francoski sovražniki, izkreati v grškem pristanišču Saloniku svoje čete in jih poslati na pomoč Srbiji, ki je zdaj v tako hudi zadregi. Z ozirom na te dogodke prinašamo zemljevid teh krajev.

Zur Hilfsaktion der Ententemächte nach Saloniki.

Podpisujte tretje vojno nosilo!

porabo od erarja samega poslane moke. Vojaki so povedali, da je kruh slab. Napravili so preklavko, ki je dognala, da je Kupfer pokvarjeno pšenično moko in slabo krompirjevo moko od erarja poslani moki primešal. Kupfer je pač mišlil, da se bode obogatil in da bode k večjem naradi prestopka zoper postavo o življenjskih sredstvih malo kazni dobil, bil je zdaj pa obtožen zaradi zločina proti vojni sili države; obsojen je bil na 4 leta ječe in 4000 kron denarne kazni. — Sodnija v Marosvásarhely obsodila je trgovca Jerimija Engel in Izidorja Walter zaradi dobave segnite mrve rojstvu vsacega na eno leto zapora in 2000 kron denarne globe.

Obstoj Nemčije je obstoj Avstrije!

Dunaj. Takajšno domobranksko divizijsko sodišče je obsodilo angleško učiteljico Ido Blackmore na 8 mesecev težke ječe, ker je izrekla željo, da bi bila v vojni Nemčija premagana. V obtožnici je rečeno, da je tožena v prvi vrsti pač merila na Nemčijo, zadeti pa je hoteli brez dvoma tudi Avstro-Ogrsko, katere usoda je najtesneje zvezana z usodo Nemčije. Vojna napoved Italije, ki jo je obtoženka želela, naperjena je tudi v prvi vrsti proti Avstriji. V utemeljevanju sodbe je rečeno, da je obtoženka morala vedeti, da je njena izjava naperjena proti obstanku Nemčije in s tem tudi proti obstanku Avstrije. To sodbo treba bi bilo povedati tudi gotovim ljudem v naših krajih.

Bojni napljinč **Sanaforij Aflenzen**
Hofacker 130 - Štajersko, Prosejki

Razno.

Pozor špeharji! Občinski svet ptujski je sklenil, da se vršijo špeharski sejmi v Ptuj zopet vsaki petek. Opozarjamo špeharje nato in upamo, da se bodejo živahno udeleževali teh sejmov.

Pomanjkanje petroleja se je v zadnjem času v raznih krajih občutilo. K temu vprašanju piše poljski list „Gazeta Poranna“: Kakor znano, so Rusi pred svojim odhodom zažgali večji del naftnih vrečev. S tem povzročene škode se z vsemi na razpolago stoječimi močmi popravljajo in po zaslugi mrzlične delavnosti rekonstrukcijska dela hitro napredujejo, tako, da se je v mnogih jamah že začel redni obrat. K sreči je večina naftnih rovov tehnično le malo trpelo in število tako zvanih zamašenih rovov je bilo razmeroma majhno. Tudi težave, ki so začetkom ovirale razpošiljanje, so že večinoma odpravljene in izvoz surovega olja neprestano raste. V avgustu se je odposlalo iz Boryslava 6757 vagonov surovega olja. Razven tega so se velike množine poslale čistilnicam naravno po ceveh, tako, da se je v tem mesecu oddalo 7414 cistern (vsaka po 100 meterskih centov). V drohobyskem petrolejskem področju se sedaj vsak dan proizvede že 220 vagonov surovega olja, v Tutstanovicah 140 in v Boryslawu 75 vagonov. Upati je torej, da bode pomanjkanje petroleja kmalu ponehalo.

Zimsko perilo in obleka za vojne vjetnike v Rusiji. Z ozirom na to, da rabi paket v Rusijo ali celo v Sibirijo daljšo dobo, da pride na svoje mesto, opozarja vodstvo „Rdečega križa“ občinstvo, katero ima svoje kot vojne vjetnike v daljni ruski deželi, naj bi čimprej odposlalo rečene predmete. Paketi morajo biti zaviti v platno. Poslani obleki se ne sme priložiti ne pisma, ne knjige, ne časopisa. Tudi ne sme biti obleka v časopis zavita. Opozarja se tudi, naj ne dela občinstvo obsežnih paketov, ampak manjše, le po 5 kil težke, in jih odpošilja v presledkih, vsak teden enega.

Kako so Italijani postopali na Kobariskem. Nedavno se je preko Švice vrnilo 6 nad 50 let starih mož iz kobariskega okraja (na Goriškem), ki so v Waidhofnu ob Ybbsi povedali na zapisnik to le: Dne 4. junija so Italijani zasedli naše kraje. Popoldne so pozvali skupaj vse moške; bilo nas je iz Smasti in Kamnega 66.

Odvedli so nas proti Kobaridu. Ob odhodu iz Smasti smo videli, da so Italijani streljali na ljudi, ki so delali na polju in ustrelili neko žensko ter nekega moža. Na potu so brez povoda ustrelili Ivana Ručuo. V Iderskem so nas preiskali, nato pa vsacega desetega ustrelili. Na nadaljnem potu smo srečavali italijanske vojaške oddelke, ki so nas suvali, bili in pljuvali na nas. V Kobaridu so nas zaprli; Gregorčiča iz Krna so tako pretepli, da je umrl. Naslednji dan so nas odpeljali v Čedad, potem v Florencio in nazadnje v Oschierri na Sardiniji, kjer smo se še smeli svobodno gibati. Tu je umrl Anton Faletič iz Smasti. Po preteku treh tednov so izbrali nas šestero: Štefan Gabršček, Anton Faletič, Andrej in Anton Fon, Anton Kolarič in Andrej Ivančič ter še štiri druge, ki smo bili vsi stari nad 50 let ednosno pod 18 let, ter nas peljali čez švicarsko mejo, od koder smo prišli zopet v Avstrijo. Štirje smo morali v Salzburgu v bolnišnico. — Tako dela ta propali „popolo romano“ z našimi ljudmi!

Svinjska mast postala je zlasti zaradi spekulantov v zadnjem času tako draga, da je navadnemu človeku naravnost nemogoče, si jo nabaviti. Cena je bila že za en kilogram od 8 do 10 in še več kron. Spekulanti so mast skrivali, da bi s tem dosegli še višje cene. Oblast je končno odločno nastopila. V Budimpešti, na Dunaju in drugod je preiskala shrambe spekulantov in našla velike skrite zaloge, ki so se seveda zaplenile. Kmalu nato so cene že pričele padati od K 840 na K 760. V obče so mnenja, da bodejo cene še izdatno padle. Kakor poroča c. k. korespondenčni urad, zborovala je dne 5. t. m. v vojnem ministerstvu konferenca, ki so se je udeležili zastopniki avstrijske in ogrske vlade. Sklenili so, da se bodo cene svinjske masti in špeha določile enotno v Avstriji in na Ogrskem. Zdaj se tudi že poroča — uradno še ni potrjeno! — da je ogrska vlada določila najvišjo ceno za svinjsko mast in sicer 5 K 50 h za kilogram. Upati je, da se bode pri temu kakor pri drugih življenjskih sredstvih spekulantskemu odiranju energično konec napravilo.

Poostrene odredbe glede krušnih kart. Štajersko namestništvo razglašuje, da se morajo peki, gostilničarji itd. strogo držati odredbe glede oddaje krušnih kart pri nakupovanju moke in kruha, zlasti v gostilnah. Gostilničarju je strogo prepovedano, prodajati kruh brez krušne karte, ker bi ga sicer zadela denarna globa do 5000 kron, oziroma kazni zapora do 6 mesecev, vrhutega bi še izgubil obrtno pravico.

Dva žandarja umorjena. V Jagleviču pri Zidanem mostu so neznan zločinci, najbrže laški vohuni, iz zabrtja streljali na dva žandarja, ki sta tam patrolirala. Eden je bil takoj mrtev, drugi pa je težko ranjen in se bori s smrtjo. Obema žandarjema so zločinci vzeli orožje. Opozarjamo ljudstvo, da naj se varuje pred neznanimi tujci, za katerimi so dostikrat nevarni vohuni skriti. — K tej stvari se nadalje poroča: Pretekli teden prišla sta v neko stransko ležečo gostilno v Kalu dva moža; popivala sta tam in pričela končno s krčmarjem

karte igrati. Imela sta večje svote denarja pri sebi in sta izgubila baje na krčmarja 1300 K. Ko sta gostilno zapustila, zahtevala sta od krčmarja izgubljeni denar nazaj; ker sta krčmarju z ustreljenjem grozila, jima je ta denar tudi vrnil. V noči od 8. na 9. t. m. prenočila sta ta dva moža v neki kmetijski hiši v Studenicah. Ker sta se kmetu sumljiva zdela, postal je ta natihoma po žandarje v Rače. Ob 5. uri zjutraj prišla je patrolja. Ko sta orožnika v sobo stopila, sta tujca moža takoj iz revolverjev streljala. Stražmojster P u g e l j bil je v prsa zadet in je na mestu mrtev obležal. Vice-stražmojster I n t i h a r bil je trikrat v glavo zadet in se je smrtnonevarno ranjen na tla zgrudil. Tujca sta vzela orožnikoma potem puške in strelivo ter službene taške in sta zbežala. Pukicalo se je 30 orožnikov, ki morilce zasledujejo.

Iz Koroške poročajo listi, da so koroške cerkve ponudile vojni upravi že 72 zvonov in da bi jih v slučaju potrebe dale še več na razpolago. Vojna uprava se teh ponudb doslej še ni poslužila.

Uspeh preiskave pri mesarjih. Iz Osijaka na Hrvatskem se poroča: Pri tamošnjih mesarjih in prekupcih mesa ter špeha so merodajne oblasti izvršile preiskavo z velikim uspehom. Vpijejo, da ni špeha pa ga je dovolj, samo poskati ga je treba. Tako so našli špeha pri mesarjih po 1500 kg, 1900 kg, 2500 kg itd. Oblast je lepo mast in špeh zaplenila in tako prebivalstvo z vsem preskrbela. Tako bi bilo treba še kje drugje postopati, ne samo v Osijeku!

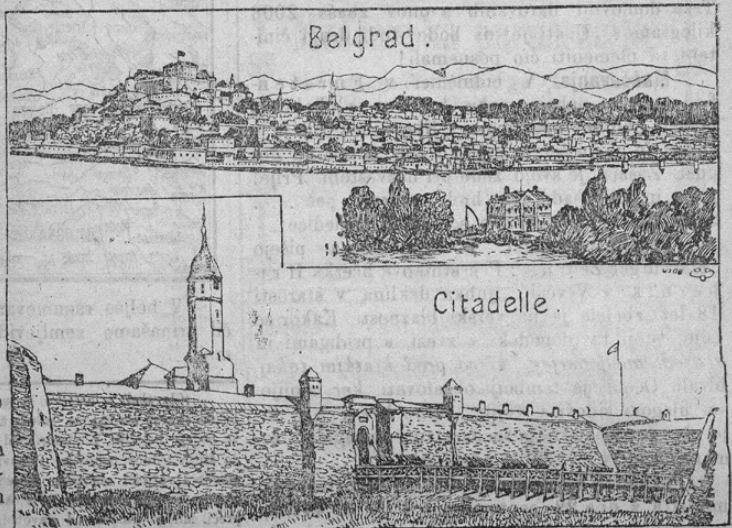
Pijonirski znak. Za pionirje se uvede nov znak in sicer sidro z gorečo mino ter cesarsko krono na vrhu.

Nezgoda. Pri premikanju na kolodvoru v Beljaku je ponesrečel delavec Peter Grile. Prišel je med „puferje“ in bil takoj mrtev.

Skupni grb avstrijsko ogrske monarhije. V času, ko se borijo naše junaske čete za obstoj in napredek staroslavne države, je uvedel cesar nov simbol nerazdružljivosti in ednotnosti monarhije: zaukazal je, da se naj uvede poseben skupen grb, ki bo pravilni izraz državopravnega ustroja monarhije in obenem simbol neločljivosti in nerazdružljivosti vseh njenih dežel. Monarhija dosedaj ni imela skupnega grba, znaki katere so rabili skupni uradi, zlasti pa armada in diplomatsko zastopstvo so imeli bolj avstrijski značaj in dvoglavi orel je reprezentiral tudi ogrske dežele. Sedaj dobi Ogrska svoj poseben enakopraven prostor v skupnem državnem simbolu. Novi skupni grb je jasno in slovesno priznanje, da so dualistični temelji, na katerih sloni monarhija, neomajni. Ogrski državi je prepričan popolnoma ravnopravni prostor in priznana ji je posebno odlikovanje s tem, da je postavljen grb Bosne in Hercegovine pod okrilje svetošofanske krone. Državnopravna enakopravnost Ogrske je izvedena sedaj tudi v armadi in mornarici. Z manifestantnim poudarkom je končno vpeljana v nove grbe velpomembna deviza naše pragmatične sankcije: Indivisibiliter ac Inseparabiliter — nerazdeljivo in neločljivo, deviza, ki tvori temelj vse državne politike.

Belgrad.

Na drugem mestu poročamo, da so nemške in avstro-ogrške čete z nepremagljivo ljutostjo naskočile in zavzele srbsko glavno mesto Belgrad. Ob tej priložnosti prinašamo sliko tega mesta. Zgoraj imamo pogled na vso belgrajsko mesto, spodaj pa na trdnjavo (citadelo), katero so avstro-ogrski vojaki v mogočnem naskoku zavzeli. Približuje se torej ura usode kraljevskim morilcem in njihovi podli zalegi. Pravična in zaslužena kazni ne sme izostati.

Prevorje p. Peilenstein. Piše se nam: Na znanja se tužno vest, da je dne 14. junija t. l. težko ranjeni infanterist **Jakob Gubenšek** iz Prevorja sedaj dne 4. oktobra v bolnišnici v Kočevju na Ogrskem v 27. letu svoje starosti za vselej zaspal. Boril se je v Galoiji pri Lembergu, nakar ga je zadela sovražna krogla tako nesrečno, da je bila njegova rana neozdravljiva. Pogreb z vojaškimi obredi se je vršil dne 6. oktobra. **Sveta maša zadušnica z mrtvaškimi obredi** se je opravljala ob osmini njegove smrti v njegovi rojstni župniji na Prevorju. Pokojnik je bil zelo priden fant in tudi v domači soseski zelo priljubljen. Bodi mu lahka, vrlenu junaku, daljna ogrska zemlja!

Nadvojvoda Ludovik Salvator †. Na svojem gradu v Brandeisu umrl je nadvojvoda Ludovik Salvator. Bil je dne 4. avgusta 1847 kot sin velevojvode Leopolda II. toskanskega rojen. Bil je pomembni znanstvenik. N. p. v. m.!

Poličane. Piše se nam: V začetku meseca oktobra je bila tukaj velika povedenja. Dravinja je narasla tako, da je bila vsa dolina v vodi. Voda je napravila mnogokje veliko škodo. Poličane in okolica so bile brez luči par noči. — Umrl je tukaj v starosti 65 let mlinarski pomočnik **Josef Dimnik**. Bil je daleč okrog znan kot vzoren mož naprednega mišljenja. Zatorej se naznanja znancom in njegovim sorodnikom, da ga ni več med živimi. Bodi mu zemljica lahka!

Cene za živino na Koroškem. Koroška vnovčevalnica za živino je za nakup na Koroškem od 1. oktobra dalje določila naslednje cene: Klavni voli 2 K 40 v.; klavni voli 2. vrste in vprežni voli 2 K 10 v.; do 2 K 36 v.; klavne telice 1 K 20 v.; druge vrste 1 K 80 v.; do 2 K; klavne in pitane krave 1 K 90 v.; do 2 K 10 v.; 2. vrste 1 K 50 v.; do 1 K 90 v. Mala živina: Klavna teleta za kilogram žive teže 2 K do 2 K 30 v., zaklana in iztrebljena (mrzla tehtana) 2 K 80 do 3 K 30 v.; mesni prešiči živi 3 K 40 do 4 K; iztrebljeni (mrzli tehtani) 4 K 80 do 5 K 30 v.; klavne ovce 1 K 20 do 1 K 36 v. Te cene veljajo splošno (ne samo za vnovčevalnico) ter se prestopki kaznujejo.

Ptujska bolnišnica „Rdečega križa“, ki je nudila mnogo mesecev na vzorni način velikemu številu ranjencev najboljšo oskrbo, se je zdaj razpustila. Hvaležno se spominjajo ranjenci vodstva te bolnišnice, zlasti podružnice „Rdečega križa“ z njenim predsednikom g. županom Jos. Ornič ter s pravo voditeljico bolnišnice gospo Anny pl. Netolizcka, ki je v neumornem in požrtvovalnem delu vključno z mnogimi neprijetnostmi svojo patrijotično dolžnost izpolnila. Najboljša hvala pa gre tudi prebivalstvu Ptujja, ki je vedno to plemenito delo z izdatnimi darili podpiralo.

Most čez Krko pri Račnu na Koroškem je zopet splošnemu prometu odprt.

Žganje. Posestnica Tereza Gattol v Stoklitzu pila je vsak dan en liter žganja. Te dni našli so jo mrtvo v postelji.

Darilo zvonov. Evangelična občina v Mariboru je sklenila, da podari vse svoje zvonove vojnemu ministru za vojno kovinsko zbirco. Edino mali svoj zgodovinski zvon si obdrži. Teža domovini darovanih zvonov znaša 2006 kilogramov. Upati je, da bodo tudi drugi činitelji ta plemeniti čin posnemali!

Maščevanje. V bolnišnici v Fürstfeldu se nabaja neka kmetica iz okolice s precej hudimi opekljinami. Njen mož bil je v vojski in je prišel nepričakovano domu na dopust. Zasačil je svojo ženo pri nezvestobi. Prijel jo je in jo posadil na hudo segreto peč. Stvar bo imela gotovo sodniške posledice.

Verska blaznost. Iz Velenja pišejo „Marburger Zeitung“: P. sestnikova hčerka **Hribernik** v Vevčah, ljubka deklica v starosti 18 let, zbolela je na verski blaznosti. Kakor se čuje, stoji ta dogodek v zvezi s pridigami in spovedi misijonarjev, ki so pred kratkim tukaj bivali. Očeta je tembolj obžalovati, ker stojijo vsi njegovi sinovi v vojni; edino hčerko pa, ki je že pridno pri gospodarstvu pomagala, so morali zdaj v norišnico odpraviti.

Posiljatve vojnikom. Z odlokot trgovskega ministra z dne 29. septembra t. l. št. 30.442/P, je začeti z dne 4. oktobra do daljnih odredb

promet zasebnih vojno poštnih zavitev pod pogoji naznanjenimi s tukajšnjim dopisom z dne 13. t. m., št. 3754/M 15, raztegnjen na sledeče vojnopoštne urade: 6, 12, 15, 17, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 36, 38, 40, 42, 44, 47, 50, 52, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 70, 71, 72, 74, 75, 77, 79, 80, 83, 84, 86, 87, 89, 90, 92, 94, 96, 97, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 108, 110, 111, 112, 116, 118, 120, 121, 124, 125, 126, 127, 128, 130, 132, 134, 135, 137, 139, 141, 143, 144, 150, 154, 155, 156, 158, 160, 161, 162, 164, 165, 166, 167, 171, 173, 175, 177, 178, 179, 181, 182, 183, 184, 200, 201, 202, 204, 206, 208, 209, 213, 214, 225, 252, 253, 255, 330, 350, 351, 352, 353, 501, 502, 504, 505, 506 in 507. Nasprotno je zopet ustavljen promet zasebnih vojnopoštnih zavitev z vojnopoštnimi uradi št. 34, 45, 46, 95, 308, 317, 324, 605 in 620.

Prodaja fižola, graha in leče. Poroča se: Razven komisijonarjev žitnega zavoda ni ni leče opravičen, kupovati sočvrje (fižol, grah in lečo) od kmetovalcev, tudi vojaštvo ne. Kdor bi prodal ter stvari komu drugemu nego komisijonarjem žitnega zavoda, se glasom zakona kaznuje z zaporom od 1 meseca do 1 leta in z globo do 20.000 kron. Prezemne cene, po katerih kupuje žitni zavod, so sledeče: za grah ali lečo 55 K, za fižol vseh vrst, ki je namenjen za človeško hrano, 40 K, za fižol in bob za krmo 30 K za 100 kg netto postavljeno na bližnjo železniško postajo. Žitni zavod oddaja za enkrat še ves nakupljeni fižol vojaškemu erarju, ki ga prevzame v vrečah po 70 kg netto. Ko se zadosti vojaškim potrebam, se prične oddaja fižola okrajnim aprovizacijskim odelcem za preskrbo civilnega prebivalstva.

Cena za ajdo. Kot prevzemna cena za ajdo se je določilo 28 K za 100 kg netto postavljeno na bližnjo železniško postajo. Glasom cesarske naredbe z dne 21. junija 1915 je tudi ajda zasežena v prid države in se sme prodajati samo zavodu za promet z žitom, ki jo nakupuje potom svojih določenih komisijonarjev.

Prebiranje članov društev, ki so podvržena črnovojniški dolžnosti. Tisti, ki so bili vsled pozivov E. F. G. H. K. L. (La) in M prosti nabora in vsi člani društev, ki so podvrženi črnovojniški dolžnosti in so bili do sedaj v ozadju, izvezšči prostovoljnih strelcev, so poklicani na prebiranje.

Streljanje z možnarji je zdaj vendar enkrat strogo prepovedano. Štajersko namestništvo razglasa, da je zdaj vsako streljanje z možnarjem, tudi streljanje proti toči hudo prepovedano. Koliko nesreč se je vsled tega dostokrat tako bedastega streljanja z možnarji pri procesijah, godovih, veselich in žeganjih zgodilo. Vsa svarila niso nič pomagala. Zdj pa je železna vojna dosegla, da se tudi to prepove.

Avstrijsko-laška fronta.

V boljše razumevanje uradnih vojnih poročil prinašamo zemljevid o avstrijsko-italijanski meji.

(Glavobol) je bolezen, ki se vedno zopet vrača. Kogar te bolečine enkrat mučijo, ta sme z zalostnim dejstvom računati, da se bodo bolečine v odmorih od osem do štirinajst dni, od treh do štirih tednov ponovile. Ponovile se bodo zaradi tega, ker je glavobol večidel nervozna bolezen. Ako torej enkrat nastopijo, zamora se njih ponovitev le z okrepitvijo in pomirjenjem prepreči. Mnogo tisočom od glavobola mučenih osebam je pri temu Fellerjev dobro dišeči, zivce pomirjajoči, bolečine odpravljajoči

rastlinski esenčni fluid z zn.: „Elsa-fluid“ izborno slutil. Odvzame glavobol večidel takoj in prepreči njegovo ponovitev. Kdor hoče imeti na sprehodih, potovanju ali na prostem takoj učinkovito sredstvo pri roki, naj bi imel Fellerjev migrenski štift (Migranštift) vedno v žepu. Ako je glavobol posledica šlabe prebave ali zapiranja, naj se vzame Fellerjevo mlo odvajajoče Rhabarbara-kroglice z zn.: „Elsa-kroglice“. 6 skatlic stane 4 K 40 v. franko, 12 steklenic Fellerjeve „Elsa-fluida“ 6 kron franko, 1 migrenski štift dodan, 1 krono. Naročiti naj se naravnost pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko). 454 (e)

Gospodarske.

Francoska rastlina v jeseni.

Eno najnadležnejših plevel lahke zemlje je francoska rastlina, ki se najde v večini vrto. Ista se razširi proti jeseni na vrtnih gredah, ki niso posebno dobro obdelane in krompirjevih njivah tako, da je šestokrat, cela površina posejana s to zeljo.

Četudi pivi mraz hitro pokonča rastline ostanejo vendar v velikih množinah zasejana semena tudi pri visokih stopanjih mraza nepokvarjena in pokrijejo s plevelom zemljo na strašen način. Razen tega tudi na videz nezreli zarodki semen, ki so v cvetovih celo potem, ko je rastlina že izumrla, v kratkem času zopet izorjijo in tako pomnožijo seme, ki ga je itak že v veliki množini.

Da bi se francosko zelišče zatrl, bi se naj vse rastline, ki izrastejo v jeseni in ki kažejo zarodek cvetju, iz vrta in iz polja odstranile — prekopale, izplele in pozele — in kakor hitro mogoče zažgale.

Nikdar bi se naj francoska rastlina ne metala na zmesni gnoj (kompost), ker obdržijo tamkaj semena svojo kalno moč in pridejo potem z zmesnim gnojem zopet na vrtno gred, kjer zaredijo nov plevel še v večji množini.

Pridni majerski ljudje

s 3 do 4 delavskimi močmi, ki znajo dobro molziti in krmiti, k 20 komadom govede in 20 svinjam sprejmejo se do najkasneje novega leta. Vstop pa se zgodi tudi lahko prej. Vprašanje je vpolatati na Leitersberger Ziegelwerk pri Mariboru.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Proti Rusom. Rusi so zapadno od Tarnopola v treh vrstah napadali; prva vrsta je bila samo z varstvenimi ščiti oborožena. Rusi so bili z velikimi izgubami zavrtnjeni. Pri Illuxtu vrgla je Hindenburgova armada nasprotnika; vjela je 650 Rusov. Tudi povsod drugod so naše in nemške armade proti Rusom napredovale.

Proti Italijanom. Neki alpski bataljon, ki je hotel napredovati proti Rigi, bil je z našim topovskim ognjem prepoden. Na primorski fronti smo kos. italij. jarka zasedli. Napadi na Mrzli vrh bili so odbiti.

Proti Srbom. Naše čete vzele so trdnjavske postojanke na Črnem brdu, Cunaku in Stazari. Sovražnik je imel po velje, da naj se drži do zadnjega moža; v kljub temu pa je v neredu zbežal in imel izredno težke izgube. Nemške čete pa napredujejo nadalje južno od Belgrada. Utrdbe zapadne, severne in vzhodne fronte trdnjavi podobnega kraja Požarevac so Nemci zavzeli.

Mnogokateri ne vedo, da je počasno odvajanje, trdo truplo, zamasen vzrok glavobola, lenobe, utrujenosti in slabega razpoloženja. Takoj se čutimo zopet sveže in za delo sposobneje, ako si vsitarimo olajšavo s Fellerjevimi, mlo odvajajočimi Rhabarbara-kroglicami z zn.: „Elsa-kroglice“. Ta izborni, zelode okrepčujoči purgativ zasluži na vsak način prednost pred dražično vplivajočimi odvajalnimi sredstvi, ki oslabijo trevesje. Naročiti se direktno 6 skatlic franko za 4 K 40 v. pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg, št. 241 (Hrvatsko). (e)

Slabi prijatelji in slaba ura imata marsikatero skupno lastnost. Nezanješljiva sta in nas zapustita, kadar bi ju najbolj potrebovali. Jako veliko ljudi je že dovolj pametnih, da se varujejo pred napačnimi prijatelji; ali slaba ure so žal jako razširjene

in povzročijo mnogo jeze, škode in zamude. Dobre, zanesljive in natančno izdelane ure oddaja dobro znana svetovna firma H. Suttner v Ljubljani št. 701, ki ima lasno fabriko ur v Švici in ki dobava vsled tega brez dvička prekupeca po najnižjih fabričnih cenah. Vsak naših čitateljev dobi na zahtevo od H. Suttnerja bogato ilustrirani, jako zanimivi krasni katalog, v katerem se nahaja tudi navodilo, kako se zamore dobiti zastojno zlato oro.

Pri vladujočem gorkem letnem času je priporočljivo, ako se ima v vsaki hiši desinfekcijsko sredstvo. Opozorjamo na današnji inzerat Lysoform-tvornice.

"Vojne močnatne jedi in peciva" je naslov nam predložene, lepo izdelane kuhane knjizice z nad 120 predpisi za izdelovanje dobrih in redilnih močnatih jedil in peciva, ki se jih zamore izdelati s sedaj na razpolago stoječimi vrstami moke in drugimi dodatki hitro in sigurno. Med mnogimi kuhlalnimi knjigami, ki jih je prinesel vojni čas, je ta pač ena najboljših in najcenejših. Proti vposiljati 20 vin. v markah jo dr. A. Oetker, Baden, pri Dunaju vsakomur prosto po pošti dopošlje.

Oženjeni kraviji blaplec
 z odraslenimi otroci se sprejme pri graščinskem oskrbništvu Ebenfeld pri Ptujju.

Revirski lovec
 zmožen nemščine in slovenščine, vojaščine prost in trezen, se sprejme. Ponudbe je vposilati na graščinsko oskrbništvu Ebenfeld pri Ptujju.

Učenec
 se sprejme pri Anton Matzun, trgovina z mesanim blagom, Sveta Marjeta, pošta Kranichsfeld.

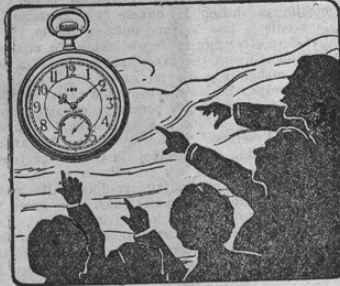
Letošnje sveže, tudi lanske ježice (Knopperrn)
 kupujem po dobri ceni in prosim ponudbe s cenno ter pošiljativjo malega poštnega vzorca na Wilhelm Freund, tovarna usnja v Mariboru.

Dobro idoča gostilna
 blizu Poljčan se odda v najem, ali pa na račun. Več se izve v pekarni Geuer v Poljčanah.

Pekovski učenec
 proti plači in oskrbi se takoj sprejme pri Franc Horwath, pekovski mojster na Ptujjski gori.

Priporočljiva domača sredstva.
 Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepitev krvi proti slabosti in bledičnosti (Bleichsucht) itd., steklenica 2 K. — Tekočina za prsa in pljuče, stekl. 1-20 K proti kašlju, težki sapi itd. — Čaj in pilule za čiščenje krvi à 80 vin. — Čaj proti gibtu à 80 vin. — Balzam za gibt, ude in živec stekl. 1 K; izvirno mazilo, ki odstrani bolečine. — Bleiburški živinski prašek à 1-20 K. Prašek proti odvajanju krvi v živalski vodi à K 1-60 — Izvirni strup za podgane, miši, ščurke à K 1—. Razpošiljatev L. Herbst, apotika Bleiburg na Korčškem. 49

Dobra „IKO“ ura
 je od vseh občudovana in zaželjena, kajti ona je mojstersko delo urarske umetnosti!

Štev.	410	Nikel-anker-Roskopf ura	K	4-10
"	705	Roskopf-ura, kolesje v kamenjih	"	5-90
"	449	Roskopf-ura, gravirani, močno posrebrani dvojni mantelj	"	7-20
"	720	Srebrna cilindar-remontar-ura	"	9-70
"	600	Radium-žepna ura, sveti ponoci	"	8-40
"	1450	Veriga iz bele kovine K 280, nikel	"	1-—
"	1203	Dobra ura-budilnica	"	3-50
"	1360	Lepa stenska ura	"	4-80
"	1142	Srebrna broša	"	2-50
"	1149	Srebrna broša, 3 deli	"	1-50
"	468	Duble-zlato srčice	"	4-80
"	1265	Diamant za rezanje stekla	"	5-50
"	1645	Uhani, zlato na srebru	"	2-40
"	1022	Srebrni rožni venec	"	6-70
"	518	Nikel-kavalirska ura	"	7-50
"	712	Nikel-tula-ura, dvojni mantelj	"	9-80
"	712	Nikel-anker IKO ura, 16 rubinov	"	14-—
"	776	Srebrna IKO-ura, dvojni mantelj	"	83-—
"	804	Srebrna damska ura, 6 rubinov	"	9-50
"	817	Srebrna damska ura, dvojni mantelj	"	13-—
"	556	Dolga srebrna damska veržica	"	5-—
"	1316	Lepa ura na pendelj	"	10-50

Razpošiljatev po povzetju, kar ne dopade, se izmenjna!
 Velikanska izbira ur, verižic, prstanov, kinča, daril itd. v velikem krasnem ceniku zahtevajte ga zastoj in franko.

Vse ure so natančno regulirane.
 Lastna fabrika ur v Švici. — Lastna trarka „IKO“ svetovno znana. Krščanska razpošiljalna hiša H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 701. Svetovno znana vsled dobave dobrih ur. — Nobene filijalk.

Podpišite tretje vojno posojilo!

Št. 28004
 II, 2766.

Razglas.

Tečaj za pletenje košar na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Leibnitzu.

Da se znanje naprave navadnega, v gospodarstvu, zlasti v sadjarstvu in vinogradništvu potrebnega košarskega blaga v celi deželi razširi in vdomači, ter da se kmetijskim delavcem za zimski čas dela in zaslužka preskrbi, sklenil je deželni odbor, da obdrži na imenovanem zavodu v zimskih mesecih, i. s. v času od 1. decembra 1915 pa do 15. februarja 1916

tečaj za pletenje košar

(Korbflechtkurs)

za 12 udeležnikov.

Udeležniki dobijo na zavodu prosti poduk in stanovanje ter imajo le za hrano, ki jo tudi zavod preskrbi, na mesec 24 kron plačati.

Naznanilo se ima izvršiti do 15. novembra t. l. pri štajerskem deželnemu odboru potom občin, okrajnih zastopov ali kmetijskih filijalk.

Sprejmejo se le prosilci, ki so na Štajersko pristojni in najmanje 15 let stari. Prošnji za sprejem je priložiti krstni in domovinski list, npravnostno spričevalo in izjavo prosilca, oziroma njegovih starišev ali korporacij (okrajnih zastopov, občin, filijalk) glede plačila stroškovnega doneska.

Gradec, meseca septembra 1915.
 Od štaj. deželnega odbora.

Meščanska parna žaga.

Na novem letnem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven klančice in plinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur v porabo. Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

Ljudska kopelj mestnega kopaljšča v Ptujju.

Čas za kopanje: ob delavnikih od 12. ure do 8. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1. ure zaprta); ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure popoldne. 1 kopelj s vročim zrakov, paro ali „Brausebad“ z juho K. — 70

Hranilnica (Spekhaus) Mestna občina Ptuj

Mestna hranilnica v Ptujju

sprejema

do preklica vsako nedeljo in vsak praznik od 9. do 11. ure dopoldne vloge.

Ravnateljstvo.

Patriotičen kinč in oficijelni znaki ces. in kr. vojnega ministerstva na Dunaju.

Št. 131. Ofc. črna-rumeni križ . . . . . 2 K
Št. 132. Ofc. državni križ 3 K
Št. 133. Ofc. avstrijsko-ogrsko-turški znak . . . 2 K

Št. 144. Ofc. železni prstan 1 K
Št. 145. V srebro vdelan križ, poslačen . . . . . 3 K
Št. 151. Isti kot manjši gumbi . . . . . 3 K
Št. 146. V zlato vdelan 6 K in 12 K
Št. 150. Pravi srebrni prstan, ofc. črna-rumeni križ, poslačen . . . . . 3 K
Št. 151. Isti kot manjši gumbi . . . . . 3 K
Št. 152. Isti kot uhani 5 K
Št. 153. Isti kot uhani 5 K
Št. 166. Ofc. vojni prstan „Zlato dal sem za železo“ v srebro vdelan K 7.—
Št. 167. V 14-karotno zlato vdelan K 9.— in K 12.—

Kot mera zadostuje papirnati odreski. Pošlje se proti vpostavitvi dotičnega neska in 50 vin. za poštino; pošlja se tudi na bojišče od:

I. IZVEDNA TRDKA VOJNIH UR ZA ARMADO
Maks Böhnel
Dunaj, Margaretenstrasse 27/51.
Dustrovani cenik zastoj.

Neprijetne lasi

v obrazu, na lakti in rokah odpravi tekem 5 minut

dra. A. RIX odstranjevalec las,

gar. neškodljiv, zanesljiv uspeh, ena doza za K 4.— zadostuje. Pošlje se strogo diskretno.
Kos. dr. A. RIX laborat. DUNAJ, IX., Berggasse 17/K.

Zaloga v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram; v Ljubljani lekarnar: pri „zlatem jellenu“, v drožerijah A. Kauč in „Adrija“. 451

Krave za molzo.

V ptjskem ljudskem vrtu (Volksgarten) nahajajo se dve lepi kravi za molzo in ena plemenska telica, ki so last olupčevalnega društva v Ptuj. so na prodaj. Vpraša se pri g. Ignaz Roßmann v Ptuj, Untere Draugasse 2. 437

500kron

Vam plačam, ako Vaša kurja očesa, bradavice, rogovu kožo Risa-balzam v 3 dneh brez bolečin s korenino ne odpravi. Cena 1 posodice z garancijskim pismom K 1.—, 3 posodice K 2 50, 6 posodice K 4 50 Kemeňy, Kaschau (Kassa) I. poštni predal 12/29, Ogrsko. 346

Kupim rabljeno železno gonilno kolo

z dvema vrstama koničastih zobov za lesene zobe premer približno 250 m in primerno manjše Kolben premer 76 cm.

Ponudbe pod: Franz Schallhammer, Mühlenbesitzer, Tillmitsch bei Leibnitz. 440

Kava

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, iz datna in štedilna. 5 kg. poskusna vreča K 12.— ranske pa povzetju. 1/2 kg. veleprima najfinjši čaj K 2 40, 50 komadov različnih lepih razglednic samo K 1.— oddaja A. Sapira, eksport kave in čaja Tiszabudán 490. 75

100 lit. domače pijače!

osvržujoče izvrstna, vzame žejo, zamore vsakdo z malimi troški sam napraviti. V zalogi so: smasna, jaboljka, grenadine, maline, muškatske, pfefermine, pomorance, waldmeister, višnje. Vsak neuspeh izključen. Ta domača pijača se pije lahko poleti hladna, pozimi pa vroča namesto ruma ali žganja. Snovi z natančnim navodilom stanejo 4 K 10 h franko po povzetju. Na 5 takih porcij dajem 1 porcije zastoj. Za ekonomije, tovarne, večja gospodarstva, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker to delavca osveži, ne pa opijani in mu ne odvzame deložnosti. 318

Johann Grolich, angeljska drožerija, Brno št. 636 (Moravska).

Proti nalezljivosti

moramo se tembolj varovati, ker se sedaj nalezljive bolezni, kakor škerlatica, špički, osepnice, kotera, legar v večji meri pojavljajo. Zato se naj rabi povsodi, kjer se take bolezni pokažejo, dobro razkuževalno sredstvo, ki naj bi bilo v vsaki hiši na razpolago. Po preizkusih je v sedanjosti najboljšo razkuževalno sredstvo v zavodu prof. Löffler, Liebreich, Proskauer, Divestea, Vas, Pfeiffer, Vertun, Pertik itd.

LYSOFORM

ki je brez duba, brez strupa in po ceni ter se dobi v vsaki lekarni in drožeriji v izvirnih steklenicah (zeleno steklo) za 90 vinarjev. Uspeh Lysoforma je zanesljiv in gotov in se zato od vsakega zdravnika rabi za razkuževanje v bolniški postelji, za umivanje ran, oteklin, za antiseptično obveze in za irigacijo.

Lysoform-milo je fino, nelahno milo za toaletu, ki vsebuje 1 odstotek Lysoforma ter antiseptično učinkuje. To milo se lahko rabi tudi pri najobčutljivejši koži kakor tudi za otroke in dojenčke. Ono naredi kožo mehko in prožno ter nareja jako aromatičen duh. Zadostuje le en poskus in Vi bodeite vedno rabili le to izvrstno milo, ki je le navidezno drago, v porabi pa je jako ekonomično, ker en kos za dolgo čast zadostuje. Komad stane 1 K 20 vinarjev.

„Pfefferminz-Lysoform“ je dobro učinkujoča, antiseptična ustna voda, ki slab duh iz ust takoj in gotovo prežene, zobe očeli in ohrani. Rabi se lahko tudi pri nahodu v grlu, pri kašlju, pri kataru, za grgljanje po zdravniških predpisih. Na čašo vode zadostuje samo par kapljic. Izvirna steklenica stane samo 1 krono in 60 vinarjev ter se dobi v vsaki lekarni in drožeriji. Zanimivo knjigo z naslovom: „Zdravje in razkuževanje“ (Gesundheit und Desinfektion) pošlje na zahtevo zastoj in poštne prostje: Chemiker HUBMANN, Referent der Lysoformwerke, Wien XX, Strassgasse 4.

Nagrobni spomeniki!

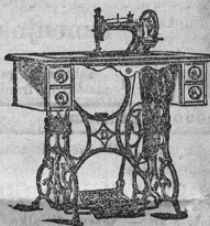
Slavnemu občinstvu se priporočam z mojo bogato zalogo iz krasnega marmorja, granita itd. izdelanih nagrobnih spomenikov. Izdelujem tudi vsa druga kamnoseška dela.

Spoštovanjem

Franz Koban, kamnosek, Rače-Fram
(Kranichsfeld-Fraenheim.) 441

Brata Slawitsch
v Ptuj

Florianplatz in Ungarergasse

priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči ceni:
Singer A ročna mašina K 50.—
Singer A . . . . . K 60.— 70.—
Dürkopp-Singer . . . . . K 70.— 90.—
Dürkopp-Ringschiff za šivilje . . . . . K 130.—
Dürkopp-Zentralbobbín za šivilje . . . . . K 140.—
Dürkopp-Ringschiff za krojače . . . . . K 160.—

Dürkopp Zentralbobbín mit versenkbarem Oberteil, Luxusausstattung . . . . . K 160.—180.—
Dürkopp-Zylinder-Elastik za čevljarje . . . . . K 160.—180.—
Minerva A . . . . . K 120.—
Minerva C za krojače in čevljarje . . . . . K 160.—
Howe C za krojače in čevljarje . . . . . K 90.—
Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. — Najine cene so nižje kakor povsod in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate).
Prosimo, da se naj vsak zaupno do nas obrne, ker solidnost je le tistim znana, kateri imajo mašine od nas.
Cenik brezplačno.

Zahtevajte

zastoj in franko moj glavni cenik z 4000 podobami ur, telega in srebrnega blaga, godbenim instrumentom, usnjatega in jeklenega blaga, predmetov za domačijo in toaletu, orožja itd.

Prva fabrika ur HANNIS KONRAD
c. in kr. dvorni liferant, BRÜX št. 731 (češko).

Nikel-Roskopf-ure K 3 90, 4 20, 5.—. Srebrne ure K 8 40, nikel-budilnica K 2 90; budilnica z dvema zvoncoma K 4.—. Razposiljatev proti povzetju. Brez rizike! Izmenjava dovoljena ali denar nazaj. 53

Ježice (Knoppern)

422 kupi v vsaki množini
Alex. Rosenberg, Gradec, Elisabethnergasse 6.

Zahtevajte

v vseh trgovinah in trafikah

Štajerčeve užigalice

(„Štajerc“-Schweden.)

Kupim vsako množino

maroni in jedilnega kostanja vinskega in sadnega mošta.

Oferti z vzorcem in natančnim naslovom pod „Günstig“ na upravo lista. 457

Mastne svinje in mlade prašiče (prilinke)

kupuje v vsaki množini po najboljši dnevni ceni proti takojšnemu plačilu **Johann Heller**, gostilničar, mesar in trgovec z mesom, Breg pri Ptuj. 460

Hranilnica (šparkasa) mestne občine Celje.

Razglas.

Hranilnica mestne občine Celje naznanja, da se pri njej kakor doslej tudi zanaprej obrestujejo hranilne vloge s

4 1/2 %

Z novimi kakor tudi s dostavnimi vlogami zamore lastnik vložne knjižice vselej in v vsaki višini vloge prostovoljno razpolagati.

Knjižice lastnih hranilnih vlog kakor tudi vojnega posojila se sprejemajo v brezlačno shranitev.

Zunanjim vložiteljem nudijo se brezplačno na razpolago poštni-položni listi.

V spomin 50-letnega obstanka te hranilnice

izdajale se bodo v tekočem letu posebno lepo opremljene vložne knjižice, ki imajo izvanredno sposobljenost za darila.